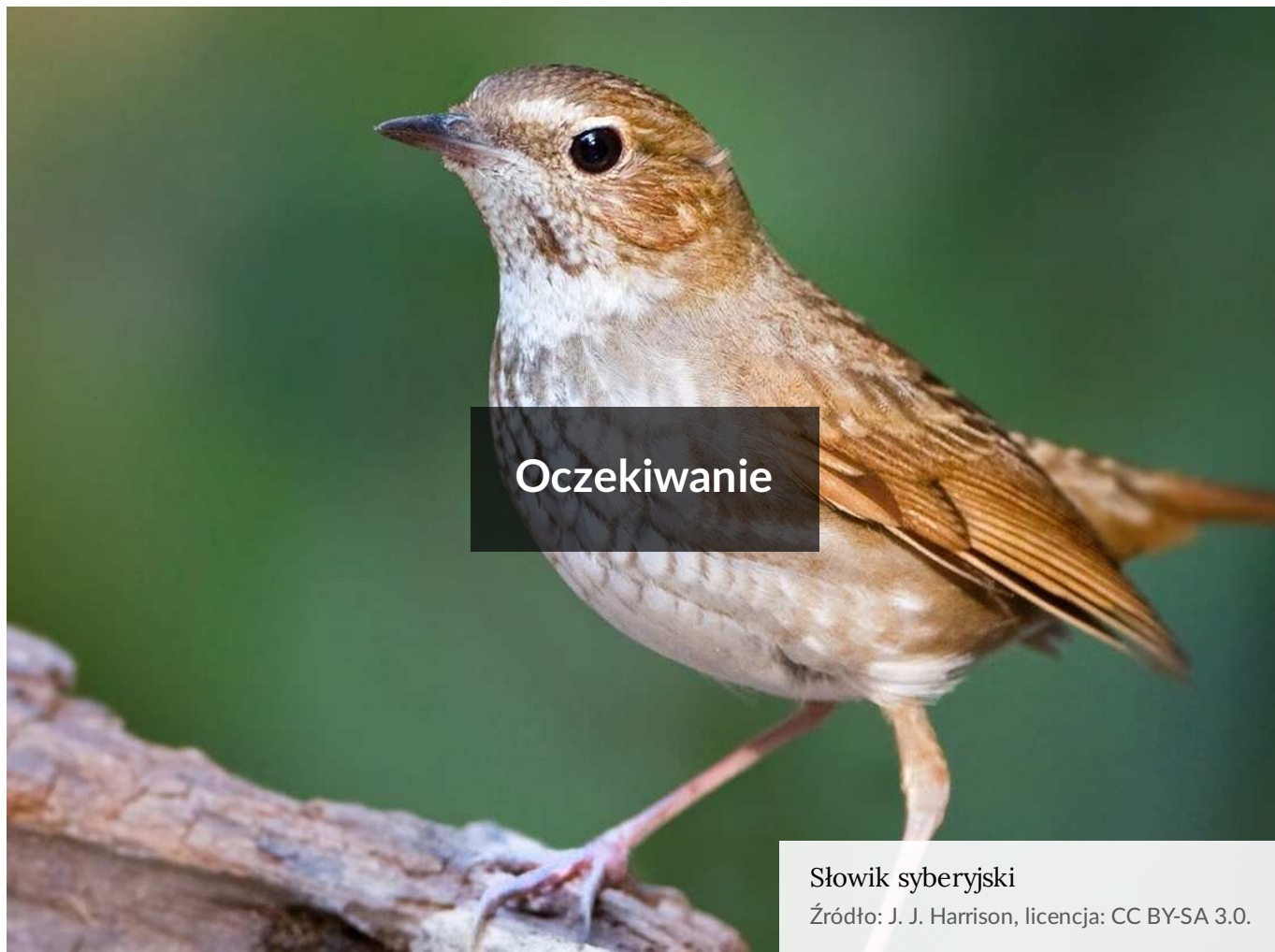

Oczekiwanie

Bibliografia:

- Źródło: Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*, [w:] tegoż, *Wierszyki dla dzieci*, Poznań 2018.

Polecenie 1

Przypomnij sobie sytuację związaną z czekaniem na kogoś lub na coś. Opisz ją w kilku zdaniach. Nazwij emocje i uczucia, jakie towarzyszyły ci podczas oczekiwania.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj wiersz Juliana Tuwima *Spóźniony słowik*. Określ, kto jest podmiotem lirycznym.

” Julian Tuwim

Spóźniony słowik

Płacze pani Słowikowa w gniazdku na akacji,
Bo pan Słowik przed dziewiątą miał być na kolacji,
Tak się godzin wyznaczonych pilnie zawsze trzyma,
A tu już po jedenastej – i Słowika nie ma!

Wszystko stygnie: zupka z muszek na wieczornej rosie,
Sześć komarów nadziewanych w konwaliowym sosie,
motyl z różną, przyprawiony gęstym cieniem z lasku,
A na deser – tort z wietrzyka w księżycowym blasku.

Może mu się co zdarzyło? Może go napadli?
Szare piórka oskubali, srebrny głosik skradli?
To przez zazdrość! To skowronek z bandą skowroniątek!
Piórka – głupstwo, bo odrosną, ale głos – majątek!

Nagle zjawia się pan Słowik, poświstuje, skacze...
Gdzieś ty latał? Gdzieś ty fruwał? Przecież ja tu płacę!
A pan Słowik słodko ćwierka: Wybacz, moje złoto,
Ale wieczór taki piękny, że szedłem piechotą!

Źródło: Julian Tuwim, *Spóźniony słowik*, [w:] tegoż, *Wierszyki dla dzieci*, Poznań 2018.

Ćwiczenie 2

Opowiedz historię, która została opisana w wierszu pt. *Spóźniony słowik*.

Ćwiczenie 3

Pogrupuj podane informacje. Wskaż elementy przypominające zachowania ludzkie i ptasie.

Państwo Słowikowie
podobni do ludzi

Państwo Słowikowie
podobni do ptaków

piękny śpiew

zachwyt nad pięknem wieczoru

przygotowywanie kolacji

mieszkanie w gnieździe

czekanie z posiłkiem na męża

martwienie się

powrót spacerem do domu

Ćwiczenie 4

Zaznacz prawdziwe informacje.

Wiersz *Spóźniony słowik* składa się z sześciu ☐ / czterech ☐ zwrotek.

W każdej zwrotce są cztery ☐ / trzy ☐ wersy.

W każdym wersie jest 15 ☐ / 14 ☐ sylab.

W wierszu występują rymy niedokładne ☐ / dokładne ☐ , np. rosie-sosie ☐ / złoto-skacze ☐ .

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Zapamiętaj!

Rym to współbrzmienie lub podobieństwo brzmień zakończeń wyrazów, występujące najczęściej na końcu poszczególnych wersów utworu poetyckiego.

Rymy mogą być:

- a) **dokładne** - gdy zakończenia wyrazów są identyczne,
np. miętowe – zdrowe,
- b) **niedokładne** - gdy zakończenia wyrazów są podobne,
np. pozdrawiam – Wrocławia, proszku – gorzką.

Ćwiczenie 5

Zaznacz odpowiednie fragmenty utworu *Spóźniony słowik*:

- kolorem niebieskim – informacje o zachowaniu postaci, miejscu i czasie akcji,
- kolorem żółtym – wypowiedzi pani Słowikowej,
- kolorem zielonym – wypowiedź pana Słowika.

 niebieski

 żółty

 zielony

Płacze pani Słowikowa w gniazdku na akacji,
Bo pan Słowik przed dziewiątą miał być na kolacji,
Tak się godzin wyznaczonych pilnie zawsze trzyma,
A tu już po jedenastej – i Słowika nie ma!

Wszystko stygnie: zupka z muszek na wieczornej rosie,
Sześć komarów nadziewanych w konwaliowym sosie,
motyl z różną, przyprawiony gęstym cieniem z lasku,
A na deser – tort z wietrzyka w księżycowym blasku.

Może mu się co zdarzyło? Może go napadli?
Szare piórka oskubali, srebrny głosik skradli?
To przez zazdrość! To skowronek z bandą skowroniątek!
Piórka – głupstwo, bo odrosną, ale głos – majątek!

Nagle zjawia się pan Słowik, poświstuje, skacze...
Gdzieś ty latał? Gdzieś ty fruwał? Przecież ja tu płaczę!
A pan Słowik słodko ćwierka: Wybacz, moje złoto,
Ale wieczór taki piękny, że szedłem piechotą!

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ważne!

Utwór przeznaczony do wystawienia na scenie nazywany jest **dramatem**. Jego cechą charakterystyczną jest brak narratora. Utwór dramatyczny składa się z tekstu głównego ([dialogów](#) i [monologów](#) bohaterów) oraz tekstu pobocznego (informacji o czasie i miejscu wydarzeń, dekoracjach, zachowaniu bohaterów itp.).

Ćwiczenie 6

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi.

Jakie uczucia i emocje towarzyszyły pani Słowikowej podczas oczekiwania na męża?

☐

obawa

☐

zdenerwowanie

☐

radość

☐

zazdrość

☐

zniecierpliwienie

☐

niepokój

☐

zadowolenie

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 2

Pracując z koleżanką lub z kolegą, przygotujcie na podstawie wiersza 'Spóźniony słowik' małą formę teatralną. Ustalcie, jakie gesty, wyraz twarzy, postawa ciała wyrażają uczucia każdego z bohaterów. Przedstawcie przygotowaną scenkę.

Ćwiczenie 7

Na podstawie fragmentu wiersza zredaguj monolog pani Słowikowej. Wyraź jej emocje i obawy związane z przedłużającą się nieobecnością męża.

'Tak się godzin wyznaczonych pilnie zawsze trzyma,
A tu już po jedenastej – i Słowika nie ma!

Wszystko stygnie: zupka z muszek na wieczornej rosie,
Sześć komarów nadziewanych w konwaliowym sosie,
motyl z różną, przyprawiony gęstym cieniem z lasku,
A na deser – tort z wietrzyka w księżycowym blasku.

Może mu się co zdarzyło? Może go napadli?
Szare piórka oskubali, srebrny głosik skradli?
To przez zazdrość! To skowronek z bandą skowroniątek!
Piórka – głupstwo, bo odrosną, ale głos – majątek!'

Polecenie 3

Zredaguj dalszy ciąg historyjki. Co odpowie pani Słowikowa na tłumaczenie męża? Jak będzie wyglądała dalsza część wieczoru? Wprowadź dialog do swojego opowiadania.

Ćwiczenie 8

Wymień potrawy, które na kolację przygotowała pani Słowikowa.

Ćwiczenie 9

Zredaguj przepis kulinarny na jedno z dań przygotowanych przez panią Słowikową. Pamiętaj o podaniu potrzebnych składników oraz opisanu czynności koniecznych do jego przygotowania.

Polecenie 4

Naucz się na pamięć wiersza Juliana Tuwima pt. *Spóźniony słowik*. Stosując właściwą intonację i barwę głosu, oddaj uczucia bohaterów lirycznych.

Zapamiętaj!

*Ale wieczór taki piękny, że **szedłem** piechotą!*

Pamiętaj, poprawnymi formami czasownika 'iść' rodzaju męskiego w czasie przeszłym są: **szedłem, szedłeś, szedł**. Formy: *szłem, szłeś* są niepoprawne! Błąd

wynika z zastosowania odmiany charakterystycznej dla rodzaju żeńskiego. Również czasowniki 'wyjść' i 'przyjść' w czasie przeszłym rodzaju męskiego mają nietypową odmianę, np. **poszedłem, wyszedłeś**.

Odmiana czasownika **iść** w czasie przeszłym

liczba pojedyncza		liczba mnoga	
osoba	r. męski/r. żeński/r. nijaki	osoba	r. męskoosobowy/ r. niemęskoosobowy
1. ja	szedłem/szłam	1. my	szliśmy/szłyśmy
2. ty	szedłeś/szłaś	2. wy	szliście/szłyście
3. on, ona, ono	szedł/szła/szło	3. oni, one	szli/szły

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Odmiana czasownika **pójść** w czasie przeszłym

liczba pojedyncza		liczba mnoga	
osoba	r. męski/r. żeński/r. nijaki	osoba	r. męskoosobowy/ r. niemęskoosobowy
1. ja	poszedłem/poszłam	1. my	poszliśmy/poszłyśmy
2. ty	poszedłeś/poszłaś	2. wy	poszliście/poszłyście
3. on, ona, ono	poszedł/poszła/poszło	3. oni, one	poszli/poszły

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Odmiana czasownika **wyść** w czasie przeszłym

liczba pojedyncza		liczba mnoga	
osoba	r. męski/r. żeński/r. nijaki	osoba	r. męskoosobowy/ r. niemęskoosobowy
1. ja	wysz <u>e</u> dłem/wysz <u>a</u> łam	1. my	wysz <u>li</u> śmy/wysz <u>ły</u> śmy
2. ty	wysz <u>e</u> dłeś/wysz <u>a</u> ś	2. wy	wysz <u>li</u> ście/wysz <u>ły</u> ście
3. on, ona, ono	wysz <u>e</u> dł/wysz <u>a</u> ła/wysz <u>ło</u>	3. oni, one	wysz <u>li</u> /wysz <u>ły</u>

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 10

Przeczytaj uważnie podane wyrazy. Oceń, które formy są poprawne, a które błędne.

FORMA POPRAWNA

FORMA NIEPOPRAWNA

szłem

wyszedłem

weszełem

poszełeś

posześ

poszedłeś

wyszełem

szedłem

wesześ

poszedłem

wszedłeś

wszedłem

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 11

Zaznacz poprawne formy wyrazów.

1. Wczoraj / ze znajomymi do kina.
2. Rano / wcześniej, by nie spóźnić się na autobus.
3. Dokąd tak szybko / ?
4. Dlaczego / bez pożegnania?
5. W ubiegłym tygodniu / sam na zakupy.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.